

Fastelavn

Tid og sted: Ødsted og Jerlev kl. 9 og 10.30

Salmevalg

355: Gud har fra evighed givet sin søn os til Herre

448/441: Fyldt af glæde/Alle mine kilder

142: Kom, følg i ånden med

192: Hil dig, Frelser og Forsoner

450: Du kommer, Jesus, i vor dåb

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Da kommer Jesus fra Galilæa til Johannes ved Jordan for at blive døbt af ham. Men Johannes ville hindre ham i det og sagde: ”Jeg trænger til at blive døbt af dig, og du kommer til mig?” Men Jesus svarede ham: ”Lad det nu ske! For således bør vi opfylde al retfærdighed.” Så føjede han ham. Men da Jesus var døbt, steg han straks op fra vandet, og se, himlene åbnede sig over ham, og han så Guds ånd dale ned ligesom en due og komme over sig, og der lød en røst fra himlene: ”Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag!”

Prædiken

Det er Fastelavn. Foran os ligger en kold og stille periode, inden det er påske. Tidligere fastede mange i denne periode; den eneste nærring, de fik i 40 dage, var vand. Derfor begyndte fasten med en fest, så man havde lidt at stå imod med, når man nåede længere ind i fasten – eller bare for at nyde et sidste lækkert måltid, inden hverdagen ikke bød på andet end vand. Ved fastelavnsfesten blev der vendt op og ned på skikke og hierarkier, for fastelavnsfestens udklædninger sletter forskellen på mennesker. Til Fastelavn kan alle være konger og dronninger, superhelte og prinsesser, sportsstjerner og popsangere, engle og djævle. I gamle dage kunne bonden, denne ene dag om året, sidde ved samme bord som greven.

Maden og udklædningen er de to centrale elementer i fastelavnsfesten, men det er udklædningen, der gør fastelavn til noget særligt. Jeg er vild med udklædninger, men ofte er jeg for genert til at klæde mig selv ud. Så er det godt, at der findes en fest, hvor det er ”normalt”. Det

er sådan, vi gør. Og det giver mange en mulighed for at være noget, de drømmer om. Det bedste ved udklædningerne er, at med dem kan vi vise de sider af os selv, vi ofte skjuler for andre. En udklædning er egentlig en måde at få lov til at være os selv på – uden at det bliver opdaget eller fordømt af ”de andre”.

Det med at blive fordømt af ”de andre” er nok en grundfrygt i de flestes liv. Vi ved, at vi er afhængige af andres accept for at føle os veltilpasse. Hvis der ikke er nogen, der vil bruge deres tid sammen med os, så bliver vi ensomme, usikre og måske ulykkelige. Det vil vi for alt i verden undgå. Og derfor må vi indordne os under de sociale koder og ikke stikke for meget ud. Og for at begå os bedst muligt klæder vi os hver dag ud. Vi iklæder os normaliteten. Det er ikke en særlig dragt eller maske, men det er en tilstand, vi umærkeligt glider ind i. En tilstand, hvor vi er optaget af de forventninger, man har til os på alle mulige niveauer.

Der er nok af vejledning og coaching rundt omkring os, som vi kan lade os inspirere af, så vi bliver normale. Det er

blevet mere og mere almindeligt, at eksperter skal vise og fortælle os, hvad et rigtigt og meningsfuldt liv er. Hvordan det er bedst at leve; hvordan man spiser sundest og lækrest; hvordan man opnår de bedste resultater i livet; hvad der er vigtigt at eje; hvordan man også samtidig viser socialt og etisk engagement. I mange år gjorde vi op med tanken om, at meningen med livet var at leve efter ”De ti bud”. I dag har vi erstattet de ti bud med tusinder af leveregler og krav, som det faktisk er en enorm kraftanstrengelse at leve op til. Det *kan* føles som om, at vi hver eneste dag klæder os ud og retter os ind efter nogle særlige normer.

At vi hver dag tager vores standard-udklædning på. Men så er det befriende, når vi kan fejre fastelavn og klæde os ud som alt det, vi ikke kan i hverdagen.

Udklædningen lader vores indre tanker og længsler komme til orde. Udklædningen giver os en platform at være fjollede på, for vi er sandsynligvis mere fjollede, end vi viser til dagligt. I Udklædningen kan vi finde sider af os

selv, der er undertrykte. Udklædningen er en leg, hvor vi leger, at vi godt må være, som vi er.

Men den efterfølgende faste handler om noget andet. Fasten er en forberedelsestid til påske. Det er en tid til refleksion over Jesu Kristi gerning, over Gudsønnens magt og kærlighed. Og i fastetiden fokuserer de bibelske læsninger på tunge begreber som synd og dom; men her peger pilen *ikke* hen på det enkelte menneske, pilen peger på vores forhold til hinanden. Poul Joachim Stender, der er sognepræst og kendt som en provokatør, har udtrykt det her forhold meget præcist og meget konkret. Han siger, at når vi kommer hjem fra arbejde, så er vi først og fremmest fokuseret på at dyrke motion, altså at dyrke vores egen krop. I stedet for at dyrke vores partners krop. Det er ærgerligt, for lykken er at give sig selv helt hen til et andet menneske – både åndeligt og fysisk. ”Kys hinanden – for det vil ærgre fanden”, skrev Ewald Epe i 1954. Faste er ikke selvoptagethed og selvrefleksion over vores livsstil og forbrug. Faste er at følge Jesus ind i de livssituationer, hvor tilliden og næstekærligheden er allersværest.

Fasten er også askese og udrensning. Det er en livsstil, der bliver mere og mere almindelig, og i dag kan man følge sundhedsguruer, der i sundhedens navn opfordrer os til at faste af og til. Men der er en forskel på den kristne faste og fasten for det sunde liv. Når vi faster for at være sunde, faster vi for at forandre os, for at gøre os til bedre mennesker. Men den kristne faste handler ikke om sundhed – selvom det kan være et nyttigt biprodukt af fasten. Fasten handler om at se den forandring, Gud skaber i os.

Derfor begynder fasten med en fortælling om Jesu dåb. Jeg læste teksten før prædikenen, og det er en meget enkel fortælling. Jesus vil døbes af Johannes. Johannes ved godt, at Jesus er Guds søn, så han bøjer sig ned og spørger, om ikke Jesus vil døbe ham i stedet. Men Jesus vil lade sig døbe af Johannes. For dåben handler ikke om, hvem der døber; dåben handler om, at Gud handler. Og så fortælles det, at Jesus steg hurtigt op ad vandet – og se, himlene åbnede sig over ham, og han så Guds ånd dale ned ligesom en due og komme over sig; og der lød en røst fra

himlene: ”Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag.”

I slutningen af Matthæusevangeliet befaler Jesus så disciplene, at de skal gå ud og gøre alle folkeslagene til hans disciple ved at døbe dem. Symbolikken er, at i dåben får ethvert menneske del i Jesu dåb. Når vi bliver døbt, åbner himlene sig også, og Guds ånd daler ned over os siger: ”Det er min elskede søn eller datter (hun hedder Silje, og i hende har jeg fundet velbehag), i hvem jeg har fundet velbehag.”

Vi kommer i dag fuldt påklædte, når vi skal døbes – vi har måske fine dåbskjoler på – en slags dåbsudklædning! Men dåben er også et bad, hvor vi er nøgne – i åndelig forstand. Dåbens bad er en ”god samvittigheds pagt med Gud.”

I dåben afklædes vi. Her kan vi ikke klæde os ud; eller her behøver vi ikke klæde os ud, for at leve med vores skjulte karaktertræk og skyggesider. I dåben bliver vi antaget som Guds elskede børn, og vores dommer er Jesus Kristus. Og Jesus Kristus er en nådig dommer. Når han er vores dommer, så skal vi ikke frygte ”de andres” fordømmelse.

Og det er ikke fordi, vi er eller kan blive syndfri. Alle har skyggesider; alle ved noget om sig selv, som de ikke ønsker, at andre skal kende til. Alle har behandlet andre umenneskeligt. Alle har svigtet nogen, de holdt af. Alle har brudt næstekærlighedsbuddet. Alle har været utro i deres hjerter. Det er blandt andet den bagage, vi kommer med, når vi står foran vores dommer, Jesus Kristus, i dag og på den yderste dag. Og vi kan prise os lykkelige for, at det ikke er verdens domstol, der skal dømme os. Det er Jesus Kristus. Vi er blevet døbt med ham og Gud siger til os: Du er min elskede søn eller datter. Vi er dømt inde i Gudsriget. Ikke fordi vi fortjener det, men fordi Jesus Kristus vil det.

Så hvad med udklædningen? Nogen gange skal vi klæde os ud for at kunne klæde os af. Nogen gange er vores udklædning en afklædning. Og det er fint nok, at det kun er os selv, der ved det og forstår det. Fordi det handler jo om at komme overens med sig selv; det handler om selvtillid. Når vi ved, at universets skaber – altings dommer, har tillid til os, så er det nemmere at have selvtillid. Amen!